

Má ještě profese lékárníka svobodný charakter?

Situace v lékárenství, to je každodenní boj o to, abychom mohli svou profesi vykonávat odborně, důstojně a s nadšením, se kterým jsme do něj vstupovali. Na kolik je svobodný výkon profese omezován různými předpisy, na kolik je ovlivňován zájmy velkých korporací? Má ještě profese lékárníka svobodný charakter?

Svobodná povolání jsou v Evropě tradičně ukořisťována, jsou jedním z pilířů pluralismu a nezávislosti. Tvoří je několik profesí, v nichž společně jsou odborná erudice a naplnění své úlohy veřejného zájmu. Měly by požívat nezávislosti na přímém státním dozoru. Za poslední roky si však stát pod rouškou bezpečnosti vynutil spoustu technologických zásahů k lepšímu dohledu. Dá se říci, že jsme v lékárnách online napojeni na kontrolní orgány. Potřebu samosprávných svobodných povolání si uvědomovali vládní autority napříč staletími s výjimkou některých totalitních režimů. U nás byla stavovská organizace – Komora – obnovena před 27 lety po pádu komunismu. Její postoj jsou pevně vázány profesní odborností a ohledem na kvalitu poskytované péče. Brání krokům, které by obor poškozovaly. Komora není odborářská organizace hájící pouze zájmy svých členů. Je pro pacienty garantem kvality lékárenské péče, odbornosti a kontinuálního vzdělávání lékárníků. Alespoň do míry pravomocí, které jí přiznává legislativa.

Požadujeme-li svobodný výkon profese, musíme také přijmout více odborných kompetencí lékárníků – při výběru a výdeji léčiv, při revizi medikace apod. Svoboda roste s odpovědností. Je mi líto, že tzv. elektronizace nepřinesla zdravotnický pokrok a je spíše spojena s řadou technických obtíží (např. přetukávání alfanumerických kódů). Půlhodinový výpadek 5. září byl varováním „online závislosti“ na technice a centrálním úložišti. Protipadělková směrnice platná od příštího roku dále nesmírně zatíží lékárenskou péči v byrokratické rovině. V posledních letech jsme svědky zpřísnění kontrol v lékárnách, při kterém jsou v hledáčku i drobnější formální nedostatky. Takováto „udupávání“ lékárníků k lepší kvalitě zdravotnického výkonu nevedou. Potřebujeme se věnovat pacientům, namísto toho nám stát přikládá administrativní a technické povinnosti, které berou čas a sílu.

Dalším rizikem omezení svobodného výkonu mohou být požadavky provozovatele, různé obchodní a marketingové nástroje. Diskutuje se nad tím, zda nejsou lékárníci ovlivňováni preferováním určitých přípravků, které poskytovatel ve výhodě zajistil, a potřebuje tak realizovat nasmlouvané výdeje. Lékař i lékárník musí poradit pacientovi pro něj nejvhodnější lék na základě své erudice a je obtížné tak

činit s podílem výhody pro farmaceutický koncern. Výběrem konkrétních přípravků se tzv. pozitivními listy uplatňují i vlivy pojišťoven. I když se jedná o tožnou molekulu, nemusí být úřední selekce značky žádoucí ve všech aspektech léčby.

Nejsem příliš nakloněn centrálnímu řízení svobodného povolání. Považoval bych za správné, kdyby lékárny byly vlastněny a řízeny lékárníky. V současném systému je naopak pro malé a nezávislé poskytovatele péče těžké prorazit. Mrzí mě, když mladí lékárníci nemají vizi provozovat v budoucnu vlastní soukromou lékárnu a zúročit tak nabyté zkušenosti s osobní péčí o pacienty. Mrzí mě, když nejsou lékárny předávány z generace na generaci tak, jak jsem to osobně zažil. Legislativu neovlivní každý lékárník, ani Komora nedisponuje možnostmi legislativu snadno změnit. Každý lékárník však může držet svůj hrdý profesní štít a vykonávat svou profesi v duchu odborného a svobodného povolání. Do budoucna přejí udržení tolik potřebné svobody nejen nám lékárníkům, ale všem svobodným povoláním a vlastně celé naší společnosti. Jakmile se o ni nebudeme bát a starat, vždy čeká někdo, kdo nám ji bude chtít vzít...

PharmDr. Antonín Svoboda

TIRÁŽ

Praktické lékárenství

Ročník 14, 2018, číslo 3

Předseda redakční rady:

PharmDr. Pavel Grodza

Redakční rada: PharmDr. Jan Babica, Ph.D., prof. PharmDr. Martin Doležal, Ph.D., PharmDr. Přemysl Černý, PharmDr. Martina Lisá, Ph.D., PharmDr. Josef Malý, Ph.D., PharmDr. Petra Matoušková, Ph.D., doc. MUDr. Jiří Nečas, CSc., prof. PharmDr. Miloslava Rabišková, CSc., PharmDr. Zbyněk Sklenář, Ph.D., MBA, prof. MUDr. Pavel Trávník, DrSc., doc. PharmDr. Lenka Tůmová, CSc., PharmDr. Marie Zajíčková

Poradní sbor: prof. PharmDr. Alexandr Hrabálek, CSc., doc. RNDr. Jaroslav Dušek, CSc., prof. RNDr. Jozef Csöllei, CSc., RNDr. Jana Kotlářová, Ph.D., prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc., prof. RNDr. PhDr. Dr. h. c. Jan Solich, CSc., prof. RNDr. Dr. h. c. Jaroslav Května, DrSc., RNDr. Věra Myslivcová, doc. RNDr. Jiří Portych, CSc., prof. RNDr. Eva Kvasničková, CSc., doc. RNDr. Josef Kolář, CSc., PharmDr. Vítězslava Fričová

Vydavatel:

SOLEN, s.r.o., Lazická 297/51, 779 00 Olomouc
IČ: 25553933

Adresa redakce:

SOLEN, s.r.o., Lazická 297/51, 779 00 Olomouc
tel: 582 397 407

Redaktorka:

Mgr. Kateřina Dostálová, dostalova@solen.cz,
tel.: 725 003 510

Grafická úprava a sazba:

DTP SOLEN, Kristýna Javůrková, javurkova@solen.cz

Obchodní oddělení:

Mgr. Martin Jiša, jisa@solen.cz,
Charlese de Gaulle 3, 160 00 Praha 6, tel.: 734 567 855

Předplatné v ČR:

Cena předplatného za 4 čísla na rok 2018 je 560 Kč.
Časopis můžete objednat: na www.solen.cz,
e-mailem: předplatne@solen.cz,
telefonem: 585 204 335

Registrace MK ČR pod číslem E 15880.

ISSN 1801-2434 (print)
ISSN 1803-5329 (online)

Časopis je indexován v:

Bibliographia Medica Československa
a v Seznamu recenzovaných neimpaktovaných
periodik vydávaných v ČR.

Citační zkratka: Prakt. lékáren.

Všechny publikované články procházejí recenzí.

Vydavatel nenese odpovědnost za údaje
a názory autorů jednotlivých článků či inzerátů.

Reprodukce obsahu je povolena pouze
s přímým souhlasem redakce.

Redakce si vyhrazuje právo příspěvky krátit
či stylisticky upravovat. Na otištění rukopisu
není právní nárok.